

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 25ης Ιουλίου 2018*

«Αίτηση αναιρέσεως – Σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Τρισδιάστατο σήμα που αναπαριστά πλάκα σοκολάτας με τέσσερις μπάρες – Αίτηση αναιρέσεως που βάλλει κατά του σκεπτικού – Απαράδεκτο – Κανονισμός (ΕΚ) 207/2009 – Άρθρο 7, παράγραφος 3 – Απόδειξη διακριτικού χαρακτήρα που αποκτήθηκε διά της χρήσεως»

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-84/17 P, C-85/17 P και C-95/17 P,

με αντικείμενο τρεις αιτήσεις αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκαν, οι δύο πρώτες, στις 15 Φεβρουαρίου 2017 και, η τελευταία, στις 22 Φεβρουαρίου 2017,

Société des produits Nestlé SA, με έδρα το Vevey (Ελβετία), εκπροσωπούμενη από τον G. S. P. Vos, advocaat, και τον S. Malynicz, QC,

αναιρεσείουσα,

υποστηριζόμενη από τη

European Association of Trade Mark Owners (Marques), με έδρα το Leicester (Ηνωμένο Βασίλειο), εκπροσωπούμενη από τον M. Viefhues, Rechtsanwalt,

παρεμβαίνουσα στην αναιρετική διαδικασία,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι:

η **Mondelez UK Holdings & Services Ltd**, πρώην Cadbury Holdings Ltd, με έδρα το Uxbridge (Ηνωμένο Βασίλειο), εκπροσωπούμενη από τον T. Mitcheson, QC, και τον J. Lane Heald, barrister, ενεργούντες κατ' εντολήν των P. Blum και J. Walsh, solicitors,

προσφεύγουσα πρωτοδίκως,

το **Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO)**, εκπροσωπούμενο από τον A. Folliard-Monguiral,

καθού πρωτοδίκως (C-84/17 P),

Mondelez UK Holdings & Services Ltd, πρώην Cadbury Holdings Ltd, με έδρα το Uxbridge, εκπροσωπούμενη από τον T. Mitcheson, QC, και τον J. Lane Heald, barrister, ενεργούντες κατ' εντολήν των P. Walsh και J. Blum καθώς και της C. MacLeod, solicitors,

αναιρεσείουσα,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι:

το **Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO)**, εκπροσωπούμενο από τον A. Folliard-Monguiral,

καθού πρωτοδίκως,

η **Société des produits Nestlé SA**, με έδρα το Vevey (Ελβετία), εκπροσωπούμενη από τον G. S. P. Vos, advocaat, και τον S. Malynicz, QC,

παρεμβαίνουσα πρωτοδίκως (C-85/17 P),

και

Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO), εκπροσωπούμενο από τον A. Folliard-Monguiral,

αναιρεσείον,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι:

η **Mondelez UK Holdings & Services Ltd**, πρώην Cadbury Holdings Ltd, με έδρα το Uxbridge, εκπροσωπούμενη από τον T. Mitcheson, QC, και τον J. Lane Heald, barrister, ενεργούντες κατ' εντολήν των P. Blum και J. Walsh, solicitors,

προσφεύγουσα πρωτοδίκως,

η **Société des produits Nestlé SA**, με έδρα το Vevey (Ελβετία), εκπροσωπούμενη από τον G.S.P. Vos, advocaat, και τον S. Malynicz, QC,

παρεμβαίνουσα πρωτοδίκως (C-95/17 P),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους L. Bay Larsen, πρόεδρο τμήματος, J. Malenovský, M. Safjan, D. Šváby και M. Βηλαρά (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Wathelet

γραμματέας: C. Strömholm, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 22ας Φεβρουαρίου 2018,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 19ης Απριλίου 2018,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με τις αντίστοιχες αιτήσεις αναίρεσως, η Société des produits Nestlé SA (στο εξής: Nestlé), η Mondelez UK Holdings & Services Ltd, πρώην Cadbury Holdings Ltd (στο εξής: Mondelez) και το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) ζητούν την αναίρεση της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 15ης Δεκεμβρίου 2016, Mondelez UK Holdings & Services κατά EUIPO – Société des produits Nestlé (Σχήμα πλάκας σοκολάτας) (T-112/13, μη δημοσιευθείσα, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, EU:T:2016:735), με την οποία το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση του δευτέρου τμήματος προσφυγών του EUIPO της 11ης Δεκεμβρίου 2012 (υπόθεση R 513/2011-2), σχετικά με διαδικασία για την κήρυξη της ακυρότητας μεταξύ της Cadbury Holdings και της Nestlé (στο εξής: επίδικη απόφαση).

Το νομικό πλαίσιο

- 2 Το άρθρο 1, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 207/2009 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για το [σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης] (ΕΕ 2009, L 78, σ. 1), είχε ως εξής:

«Το [σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης] έχει ενιαίο χαρακτήρα. Παράγει τα αυτά αποτελέσματα σε ολόκληρη την [Ένωση]: δεν δύναται να καταχωρισθεί, να μεταβιβασθεί, να γίνει αντικείμενο παραίτησης, ή απόφασης περί έκπτωσης του δικαιούχου εκ των δικαιωμάτων του ή περί ακυρότητας, ούτε να απαγορευθεί η χρήση του, παρά μόνο για ολόκληρη την [Ένωση]. Η αρχή αυτή ισχύει, εκτός αντιθέτου διατάξεως του παρόντος κανονισμού.»

- 3 Το άρθρο 7 του κανονισμού αυτού όριζε τα ακόλουθα:

«1. Δεν γίνονται δεκτά για καταχώριση:

[...]

β) τα σήματα που στερούνται διακριτικού χαρακτήρα:

[...]

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται ακόμη και αν οι λόγοι απαραδέκτου υφίστανται μόνο σε τμήμα της [Ένωσης].

3. Η παράγραφος 1, στοιχεία β), γ) και δ), δεν εφαρμόζεται αν το σήμα έχει αποκτήσει για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες ζητείται η καταχώριση διακριτικό χαρακτήρα λόγω της χρήσης που του έχει γίνει.»

- 4 Το άρθρο 52 του εν λόγω κανονισμού όριζε τα εξής:

«1. Ένα [...] σήμα [της Ευρωπαϊκής Ένωσης] κηρύσσεται άκυρο, μετά από αίτηση που υποβάλλεται στο [EUIPO] ή μετά από άσκηση ανταγωγής στα πλαίσια αγωγής για παραποίηση/απομίμηση:

α) εάν το [...] σήμα [της Ευρωπαϊκής Ένωσης] δεν καταχωρίσθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7·

[...]

2. Όταν η καταχώριση του [...] σήματος [της Ευρωπαϊκής Ένωσης] έγινε κατά παράβαση του άρθρου 7 παράγραφος 1 στοιχεία β), γ) ή δ), το [...] σήμα [της Ευρωπαϊκής Ένωσης] δεν κηρύσσεται εντούτοις άκυρο, εάν, λόγω της χρήσης που του έγινε, απέκτησε, μετά την καταχώρισή του, διακριτικό χαρακτήρα για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες καταχωρίστηκε.

3. Όταν ο λόγος ακυρότητας αφορά μέρος μόνο των προϊόντων ή υπηρεσιών για τις οποίες έχει καταχωρισθεί το [...] σήμα [της Ευρωπαϊκής Ένωσης], η ακυρότητα του σήματος κηρύσσεται μόνο για τα συγκεκριμένα προϊόντα ή υπηρεσίες.»

5 Το άρθρο 65 του ίδιου κανονισμού όριζε τα ακόλουθα:

«1. Οι αποφάσεις που εκδίδουν επί προσφυγής τα τμήματα προσφυγών υπόκεινται σε προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου [της Ευρωπαϊκής Ένωσης].

2. Προσφυγή επιτρέπεται για λόγους αναρμοδιότητας, παράβασης ουσιαστικού τύπου, παράβασης της συνθήκης, του παρόντος κανονισμού ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικά με την εφαρμογή τους ή για κατάχρηση εξουσίας.

3. Το Δικαστήριο μπορεί όχι μόνο να ακυρώσει αλλά και να μεταρρυθμίσει την προσβαλλόμενη απόφαση.

4. Δικαίωμα προσφυγής έχει κάθε διάδικος της διαδικασίας ενώπιον του τμήματος προσφυγών, εφόσον η απόφαση του τμήματος αυτού δεν τον δικαιώνει.

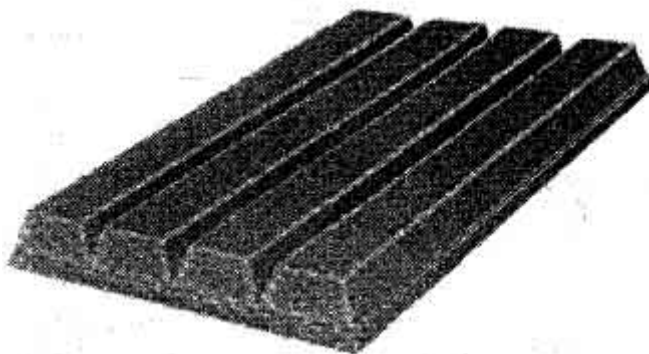
5. Η προσφυγή ασκείται ενώπιον του Δικαστηρίου εντός προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση της απόφασης του τμήματος προσφυγών.

6. Το [EUIPO] υποχρεούται να λάβει τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση της απόφασης του Δικαστηρίου.»

Το ιστορικό των διαφορών

6 Το ιστορικό των διαφορών εκτίθεται στις σκέψεις 1 έως 11 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασεως και, για τις ανάγκες της παρούσας διαδικασίας, μπορεί να συνοψισθεί ως ακολούθως.

7 Στις 21 Μαρτίου 2002, η Nestlé ζήτησε από το EUIPO την καταχώριση του κάτωθι τρισδιάστατου σημείου:

8 Η καταχώριση ζητήθηκε για προϊόντα που εμπίπτουν στην κλάση 30 κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας, για τη διεθνή ταξινόμηση προϊόντων και υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί. Στις

28 Ιουλίου 2006, το ανωτέρω σημείο καταχωρίστηκε ως σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για προϊόντα της κλάσεως 30 που αντιστοιχούν στην εξής περιγραφή: «καραμέλες [sweets]· είδη αρτοποιίας, γλυκά, μπισκότα· τούρτες, γκοφρέτες» (στο εξής: επίμαχο σήμα).

- 9 Στις 23 Μαρτίου 2007, η Cadbury Schweppes plc (κατόπιν Cadbury Holdings Ltd, νυν Mondelez) κατέθεσε ενώπιον του ΕUIPO αίτηση για την κήρυξη της ακυρότητας της εν λόγω καταχώρισεως βάσει, κυρίως, του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 207/2009. Στις 11 Ιανουαρίου 2011, το τμήμα ακυρώσεων του ΕUIPO έκανε δεκτή την αίτηση αυτή και κήρυξε άκυρο το επίμαχο σήμα. Κατόπιν ασκήσεως προσφυγής από τη Nestlé, το δεύτερο τμήμα προσφυγών του ΕUIPO ακύρωσε, με την επίδικη απόφαση, την απόφαση του τμήματος ακυρώσεων. Ειδικότερα, έκρινε ότι, παρότι το επίμαχο σήμα στερείτο εγγενούς διακριτικού χαρακτήρα ως προς τα προϊόντα για τα οποία είχε καταχωρισθεί, η Nestlé είχε αποδείξει, σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 207/2009, ότι το σήμα αυτό είχε αποκτήσει τέτοιο χαρακτήρα, ως προς τα ίδια προϊόντα, διά της χρήσεως που του είχε γίνει.

Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

- 10 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 19 Φεβρουαρίου 2013, η Mondelez άσκησε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως. Προς στήριξη της προσφυγής της προέβαλε τρεις λόγους ακυρώσεως. Το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε μόνο τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, ο οποίος αντλείτο από παράβαση του άρθρου 52, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009, σε συνδυασμό με το άρθρο 7, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού, και περιελάμβανε τέσσερα σκέλη.
- 11 Στις σκέψεις 21 έως 44 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε και έκανε δεκτό το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως της Mondelez. Όπως προκύπτει από τις σκέψεις 41 έως 44 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι το τμήμα προσφυγών κακώς είχε κρίνει ότι η Nestlé είχε αποδείξει τη χρήση του επίμαχου σήματος για είδη αρτοποιίας, γλυκά, τούρτες και γκοφρέτες. Συνεπώς, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε τα υπόλοιπα σκέλη του πρώτου λόγου ακυρώσεως της Mondelez μόνο σε σχέση με τις καραμέλες (sweets) και τα μπισκότα. Ουδεμία εκ των αιτήσεων αναιρέσεως αφορά τις σκέψεις 21 έως 44 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.
- 12 Στις σκέψεις 45 έως 64 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε και απέρριψε το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως της Mondelez, το οποίο αφορούσε τη μη χρήση του επίμαχου σήματος υπό τη μορφή με την οποία είχε καταχωρισθεί.
- 13 Στις σκέψεις 65 έως 111 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε και απέρριψε το τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως της Mondelez, το οποίο αφορούσε τη μη χρήση του επίμαχου σήματος προς ένδειξη της προελεύσεως και την ανεπάρκεια των σχετικών αποδεικτικών στοιχείων. Προς στήριξη της κρίσεως αυτής, αφενός, στη σκέψη 94 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ότι τα αποδεικτικά στοιχεία περί της ουσιαστικής χρήσεως του επίμαχου σήματος, τα οποία είχε προσκομίσει η Nestlé ενώπιον του ΕUIPO, συνιστούσαν κρίσιμα στοιχεία που, εκτιμώμενα σφαιρικά, μπορούσαν να αποδείξουν ότι το ενδιαφερόμενο κοινό εξελάμβανε το εν λόγω σήμα ως ένδειξη της εμπορικής προελεύσεως των σχετικών προϊόντων. Αφετέρου, στη σκέψη 107 της ίδιας αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι το τμήμα προσφυγών είχε εξετάσει κατά πόσον το επίμαχο σήμα είχε αποκτήσει διακριτικό χαρακτήρα χάρη στην ως άνω ένδειξη και είχε τεκμηριώσει ορθώς τα συμπεράσματά του σχετικά με την απόκτηση διακριτικού χαρακτήρα όσον αφορά τη Δανία, τη Γερμανία, την Ισπανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, τις Κάτω Χώρες, την Αυστρία, τη Φινλανδία, τη Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

- 14 Τέλος, στις σκέψεις 112 έως 178 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε το τέταρτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως της Mondelez. Στη σκέψη 143 της αποφάσεως αυτής, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ότι το τμήμα προσφυγών είχε υποπέσει σε πλάνη καθόσον έκρινε, κατ' ουσίαν, ότι, προκειμένου να αποδειχθεί ο διακριτικός χαρακτήρας που αποκτήθηκε διά της χρήσεως του σήματος σε ολόκληρη την Ένωση, αρκούσε να αποδειχθεί ότι ένα σημαντικό μέρος του ενδιαφερόμενου κοινού εντός της Ένωσης, επί του συνόλου των κρατών μελών και των περιφερειών, εξελάμβανε το συγκεκριμένο σήμα ως ένδειξη της εμπορικής προελεύσεως των προϊόντων που αυτό προσδιόριζε και ότι δεν ήταν απαραίτητο να αποδειχθεί διακριτικός χαρακτήρας, αποκτηθείς διά της χρήσεως ενός τέτοιου σήματος, σε κάθε ένα από τα οικεία κράτη μέλη.
- 15 Εντούτοις, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 144 και 145 της εν λόγω αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι, παρά την από νομικής απόψεως εσφαλμένη αυτή αντίληψη σε σχέση με το κριτήριο εξετάσεως για την απόδειξη του διακριτικού χαρακτήρα που ένα σήμα έχει αποκτήσει διά της χρήσεως σε ολόκληρη την Ένωση, δεν αποκλειόταν το τμήμα προσφυγών να εφαρμόσει ορθώς το κριτήριο αυτό κατά την εξέταση των αποδεικτικών στοιχείων που είχε προσκομίσει η Nestlé. Έκρινε, συνεπώς, ότι έπρεπε να εξετασθεί η εκ μέρους του τμήματος προσφυγών αξιολόγηση των εν λόγω στοιχείων.
- 16 Κατόπιν της εξετάσεως των αποδεικτικών στοιχείων σε σχέση με τη Γαλλία, την Ιταλία, την Ισπανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γερμανία, τις Κάτω Χώρες, τη Δανία, τη Σουηδία, τη Φινλανδία, καθώς και την Αυστρία, το Γενικό Δικαστήριο συνήγαγε, στις σκέψεις, αντιστοίχως, 146, 148, 151, 153, 155, 158, 159, 164 και 167 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ότι ορθώς είχε κρίνει το τμήμα προσφυγών ότι είχε αποδειχθεί ότι το επίμαχο σήμα είχε αποκτήσει διακριτικό χαρακτήρα διά της χρήσεως σε όλα αυτά τα κράτη μέλη.
- 17 Ωστόσο, στη σκέψη 173 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο ανέφερε ότι το τμήμα προσφυγών δεν είχε αποφανθεί ρητώς ως προς το αν είχε αποδειχθεί ότι το επίμαχο σήμα είχε αποκτήσει διακριτικό χαρακτήρα στο Βέλγιο, την Ιρλανδία, την Ελλάδα και την Πορτογαλία και ότι ούτε είχε συμπεριλάβει τα κράτη μέλη αυτά μεταξύ εκείνων για τα οποία είχε κρίνει ότι είχε αποδειχθεί η απόκτηση τέτοιου χαρακτήρα.
- 18 Όπως προκύπτει από τις σκέψεις 177 έως 179 της ίδιας αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο έκανε, ως εκ τούτου, δεκτό το τέταρτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως της Mondelez και ακύρωσε την επίδικη απόφαση στο σύνολό της, δεδομένου ότι η εκ μέρους του τμήματος προσφυγών εξέταση αναφορικά με τον διακριτικό χαρακτήρα που έχει αποκτηθεί διά της χρήσεως του επίμαχου σήματος δεν είχε διενεργηθεί προσηκόντως, καθόσον το όργανο αυτό δεν είχε αποφανθεί επί του πώς εκλαμβάνονταν το εν λόγω σήμα από το ενδιαφερόμενο κοινό, μεταξύ άλλων, στο Βέλγιο, την Ιρλανδία, την Ελλάδα καθώς και την Πορτογαλία και καθόσον δεν είχε αναλύσει τα αποδεικτικά στοιχεία που είχε προσκομίσει η Nestlé όσον αφορά τα κράτη μέλη αυτά.

Τα αιτήματα των διαδίκων και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

- 19 Με την αίτηση αναιρέσεως στην υπόθεση C-84/17 P, η Nestlé ζητεί από το Δικαστήριο:
- να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση για τον λόγο ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το άρθρο 7, παράγραφος 3, και το άρθρο 52, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009, και
 - να καταδικάσει τη Mondelez στα δικαστικά έξοδα.
- 20 Με την αίτηση αναιρέσεως στην υπόθεση C-85/17 P, η Mondelez ζητεί από το Δικαστήριο να αναιρέσει τις σκέψεις 37 έως 44, 58 έως 64, 78 έως 111 και 144 έως 169 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, καθώς και τη σκέψη 177 της ίδιας αποφάσεως, καθόσον αυτή αναφέρει ότι «[π]ράγματι,

μολονότι αποδείχθηκε ότι το [επίμαχο] σήμα είχε αποκτήσει διακριτικό χαρακτήρα διά της χρήσεως στη Δανία, στη Γερμανία, στην Ισπανία, στη Γαλλία, στην Ιταλία, στις Κάτω Χώρες, στην Αυστρία, στη Φινλανδία, στη Σουηδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο».

- 21 Με την αίτηση αναίρεσεως στην υπόθεση C-95/17 P, το EUIPO ζητεί από το Δικαστήριο:
- να αναιρέσει την ανααιρεσιβαλλόμενη απόφαση, και
 - να καταδικάσει τη Mondelez στα δικαστικά έξοδα.
- 22 Με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 10ης Μαΐου 2017, αποφασίστηκε η συνεκδίκαση των υποθέσεων C-84/17 P, C-85/17 P και C-95/17 P προς διευκόλυνση της έγγραφης και της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως.
- 23 Με το υπόμνημα επί της αιτήσεως αναίρεσεως, η Nestlé ζητεί από το Δικαστήριο:
- να απορρίψει την αίτηση αναίρεσεως στην υπόθεση C-85/17 P ως προδήλως απαράδεκτη ή ως προδήλως αβάσιμη, εκδίδοντας διάταξη ή, επικουρικώς, απόφαση, και
 - να καταδικάσει τη Mondelez στα δικαστικά έξοδα.
- 24 Με το υπόμνημα επί της αιτήσεως αναίρεσεως, η Mondelez ζητεί από το Δικαστήριο:
- να απορρίψει τις αιτήσεις αναίρεσεως στις υποθέσεις C-84/17 P και C-95/17 P, και
 - να καταδικάσει, αντιστοίχως, τη Nestlé και το EUIPO στα δικαστικά έξοδα στις δύο αυτές υποθέσεις.
- 25 Με το υπόμνημα επί της αιτήσεως αναίρεσεως, το EUIPO ζητεί από το Δικαστήριο:
- να κάνει δεκτή την αίτηση αναίρεσεως στην υπόθεση C-84/17 P·
 - να απορρίψει την αίτηση αναίρεσεως στην υπόθεση C-85/17 P, και
 - να καταδικάσει τη Mondelez στα δικαστικά έξοδα του EUIPO.
- 26 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 13 Νοεμβρίου 2017, η European Association of Trade Mark Owners (Marques) [ευρωπαϊκή ένωση των δικαιούχων σημάτων (Marques)], ζήτησε, δυνάμει του άρθρου 40, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να της επιτραπεί να παρέμβει στην υπόθεση C-84/17 P προς στήριξη των αιτημάτων της Nestlé, αναηρεσείουσας στην υπόθεση αυτή. Με διάταξη της 12ης Ιανουαρίου 2018, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου έκανε δεκτό το αίτημα αυτό.

Επί του αιτήματος επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας

- 27 Με έγγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 17 Μαΐου 2018, η Nestlé ζήτησε να διαταχθεί η επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 83 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.
- 28 Προς στήριξη του αιτήματός της, αφενός, προβάλλει ένα νέο, κατά την άποψή της, γεγονός που ανέκυψε μετά την ανάπτυξη των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα. Συγκεκριμένα, διατείνεται ότι είχε καταθέσει στη δικογραφία ενώπιον του EUIPO στοιχεία με σκοπό να αποδείξει ότι, όσον αφορά το προϊόν που καλύπτει το επίμαχο σήμα, τα αποδεικτικά στοιχεία που είχαν προσκομισθεί για τη

- δανική, τη γερμανική, την ισπανική, τη γαλλική, την ιταλική, την ολλανδική, την αυστριακή, τη φινλανδική, τη σουηδική αγορά και την αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου ίσχυαν επίσης και για τη βελγική, την ιρλανδική, την ελληνική, τη λουξεμβουργιανή και την πορτογαλική αγορά. Η περιεχόμενη στο σημείο 87 των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα μνεία περί του αντιθέτου οφείλεται σε εσφαλμένη απάντηση του δικηγόρου της Nestlé, ο οποίος δεν έχει κατανοήσει το ερώτημα που του έθεσε ο γενικός εισαγγελέας κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.
- 29 Αφετέρου, η Nestlé διατείνεται ότι πρέπει να συζητηθεί μεταξύ των διαδίκων ένα λάθος που περιέχει η αγγλική μετάφραση της αποφάσεως της 24ης Μαΐου 2012, Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli κατά ΓΕΕΑ (C-98/11 P, EU:C:2012:307), την οποία επικαλέσθηκε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 70 των προτάσεών του.
- 30 Πρέπει να υπομνησθεί ότι ο Οργανισμός του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ο Κανονισμός Διαδικασίας δεν προβλέπουν τη δυνατότητα των διαδίκων να διατυπώνουν παρατηρήσεις προς απάντηση στις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα (απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2016, Επιτροπή κατά Aer Lingus και Ryanair Designated Activity, C-164/15 P και C-165/15 P, EU:C:2016:990, σκέψη 31 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 31 Δυνάμει του άρθρου 252, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, αποστολή του γενικού εισαγγελέα είναι να διατυπώνει δημοσίως, με πλήρη αμεροληψία και ανεξαρτησία, αιτιολογημένες προτάσεις επί των υποθέσεων οι οποίες, σύμφωνα με τον Οργανισμό του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απαιτούν την παρέμβασή του. Το Δικαστήριο δεν δεσμεύεται ούτε από τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα ούτε από την αιτιολογία βάσει της οποίας αυτός καταλήγει σε αυτές.
- 32 Κατά συνέπεια, η διαφωνία διαδίκου με τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα, ανεξαρτήτως των ζητημάτων που εξετάζει ο γενικός εισαγγελέας στο πλαίσιο των προτάσεων αυτών, δεν μπορεί να συνιστά αυτή καθαυτήν λόγο που δικαιολογεί την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας (απόφαση της 28 Φεβρουαρίου 2018, mobile.de κατά EUIPO, C-418/16 P, EU:C:2018:128, σκέψη 30).
- 33 Πάντως, δυνάμει του άρθρου 83 του Κανονισμού Διαδικασίας, το Δικαστήριο, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, μπορεί οποτεδήποτε να διατάξει τη διεξαγωγή προφορικής διαδικασίας ή την επανάληψή της, ιδίως εάν κρίνει ότι δεν έχει διαφωτισθεί επαρκώς, ή όταν διάδικος, μετά τη λήξη της διαδικασίας αυτής, επικαλείται νέο πραγματικό περιστατικό δυνάμενο να ασκήσει καθοριστική επιρροή επί της αποφάσεως του Δικαστηρίου.
- 34 Εν προκειμένω δεν συντρέχει τέτοια περίπτωση. Πράγματι, το Δικαστήριο, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, φρονεί ότι διαθέτει όλα τα απαραίτητα στοιχεία προκειμένου να αποφανθεί επί της διαφοράς και ότι η υπόθεση δεν χρειάζεται να εξετασθεί υπό το πρίσμα ενός νέου πραγματικού περιστατικού, δυνάμενου να ασκήσει καθοριστική επιρροή επί της αποφάσεως του ή ενός επιχειρήματος επί του οποίου δεν διεξήχθη συζήτηση ενώπιόν του.
- 35 Πράγματι, με τους ισχυρισμούς της Nestlé, που συνοψίσθηκαν στη σκέψη 28 της παρούσας αποφάσεως, δεν προβάλλεται κάποιο νέο πραγματικό περιστατικό, στο μέτρο που αυτοί αναφέρονται σε στοιχεία που περιλαμβάνονταν ήδη στη δικογραφία πριν από την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Με τους εν λόγω ισχυρισμούς, η Nestlé επιχειρεί στην πραγματικότητα να ανασκευάσει τις δηλώσεις που έκανε ο δικηγόρος της κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Ως προς τις αποκλίσεις μεταξύ των διαφόρων γλωσσικών αποδόσεων της αποφάσεως της 24ης Μαΐου 2012, Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli κατά ΓΕΕΑ (C-98/11 P, EU:C:2012:307), επισημαίνεται ότι, κατά την ημερομηνία της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, η εν λόγω απόφαση ήταν διαθέσιμη σε όλες τις επίσημες γλώσσες, οπότε οι διάδικοι ήταν σε θέση να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους επί ενδεχόμενων μεταφραστικών λαθών, εάν εκτιμούσαν ότι τα λάθη αυτά είχαν ιδιαίτερη σημασία για τις υπό κρίση υποθέσεις.
- 36 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, το Δικαστήριο φρονεί ότι δεν συντρέχει λόγος να διαταχθεί η επανάληψη της προφορικής διαδικασίας.

Επί των αιτήσεων αναιρέσεως

Επί του παραδεκτού της αιτήσεως αναιρέσεως στην υπόθεση C-85/17 P

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 37 Η Nestlé υποστηρίζει ότι η αίτηση αναιρέσεως της Mondelez είναι απαράδεκτη, καθότι η αναιρεσείουσα ζητεί από το Δικαστήριο μόνο να αναιρέσει ορισμένα σημεία του σκεπτικού της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και όχι το διατακτικό της.
- 38 Η Mondelez υποστηρίζει ότι η αίτηση αναιρέσεως είναι παραδεκτή, παρά το γεγονός ότι το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την επίδικη απόφαση στο σύνολό της. Η απόρριψη, από το Γενικό Δικαστήριο, ορισμένων εκ των επιχειρημάτων της ασκεί επιρροή στην εξέταση στην οποία καλείται να προβεί το τμήμα προσφυγών κατόπιν της ακυρώσεως της επίδικης αποφάσεως. Δεδομένου ότι το εν λόγω τμήμα προσφυγών δεσμεύεται από την απόρριψη των επιχειρημάτων αυτών, η Mondelez φρονεί ότι δύναται να προσβάλει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση. Προς στήριξη της επιχειρηματολογίας της, επικαλείται τις σκέψεις 19 έως 26 της αποφάσεως της 20ής Σεπτεμβρίου 2001, Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ (C-383/99 P, EU:C:2001:461).

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 39 Δυνάμει του άρθρου 56, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναίρεση μπορεί να ασκηθεί ενώπιον του Δικαστηρίου κατά των οριστικών αποφάσεων του Γενικού Δικαστηρίου από «τον εν όλω ή εν μέρει ηττηθέντα διάδικο».
- 40 Τα αιτήματα των διαδίκων, κατ' αρχήν, γίνονται δεκτά ή απορρίπτονται στο διατακτικό μιας αποφάσεως. Το άρθρο 169, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας επιβάλλει να έχουν τα αιτήματα της αναιρέσεως ως αντικείμενο την ολική ή τη μερική αναίρεση της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου, όπως αυτή περιλαμβάνεται στο διατακτικό της.
- 41 Όπως ο γενικός εισαγγελέας επισήμανε στο σημείο 43 των προτάσεων του, η διάταξη αυτή αντανακλά τη θεμελιώδη αρχή που εφαρμόζεται στην αναίρεση, σύμφωνα με την οποία η αναίρεση πρέπει να βάλλει κατά του διατακτικού της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου και δεν μπορεί να αφορά μόνο την τροποποίηση ορισμένων σημείων του σκεπτικού της αποφάσεως αυτής (απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 2017, British Airways κατά Επιτροπής, C-122/16 P, EU:C:2017:861, σκέψη 51).
- 42 Πράγματι, αίτηση αναιρέσεως που σκοπεύει όχι στην αναίρεση, έστω και μερική, της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ήτοι του διατακτικού της, αλλά στην τροποποίηση μόνον ορισμένων σημείων του σκεπτικού της αποφάσεως αυτής, είναι απαράδεκτη (απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2012, Al-Aqsa κατά Συμβουλίου και Κάτω Χώρες κατά Al-Aqsa, C-539/10 P και C-550/10 P, EU:C:2012:711, σκέψεις 44 καθώς και 50).
- 43 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι με τα αιτήματα της αναιρέσεως της, η Mondelez ζητεί την αναίρεση όχι του διατακτικού της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αλλά μόνον ορισμένων σημείων του σκεπτικού της αποφάσεως αυτής.
- 44 Βεβαίως, στην απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2001, Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ (C-383/99 P, EU:C:2001:461, σκέψεις 19 έως 26), το Δικαστήριο έκρινε παραδεκτή αίτηση αναιρέσεως που δεν σκοπούσε στην αναίρεση συγκεκριμένου σημείου του διατακτικού μιας αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου, δεδομένου ότι, όπως προέκυπτε από το σκεπτικό της αποφάσεως αυτής, το Γενικό Δικαστήριο είχε προβεί σε μια κρίση που δεν είχε διατυπωθεί ρητώς στο διατακτικό της.

- 45 Ωστόσο, σε αντίθεση με την υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η τελευταία αυτή απόφαση, δεν προκύπτει από το σκεπτικό της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το οποίο αφορά η αναίρεση της Mondelez, ότι περιλαμβάνει κρίση του Γενικού Δικαστηρίου με την οποία απορρίφθηκε κάποιο αίτημά της.
- 46 Στην επίδικη απόφαση, το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι το επίμαχο σήμα δεν είχε μεν εγγενή διακριτικό χαρακτήρα, είχε όμως αποκτήσει τέτοιο χαρακτήρα διά της χρήσεως, με αποτέλεσμα να είναι απορριπτικό το αίτημα της Mondelez περί κηρύξεως της ακυρότητας του σήματος αυτού.
- 47 Το πρώτο σκέλος της επίδικης αποφάσεως που, κατά τα λοιπά, ήταν ευνοϊκό για την Mondelez, δεν αποτέλεσε αντικείμενο της διαφοράς ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 16 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η Nestlé είχε παραιτηθεί, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, από το αίτημα ακυρώσεως του πρώτου αυτού σκέλους.
- 48 Επομένως, ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, αμφισβητείτο μόνο το δεύτερο σκέλος της επίδικης αποφάσεως. Συναφώς, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 12 και 15 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, με τα αιτήματα της προσφυγής της, η Mondelez ζητούσε αποκλειστικώς την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως, καθώς και την καταδίκη των λοιπών διαδίκων στα δικαστικά έξοδα.
- 49 Καίτοι το Γενικό Δικαστήριο, στις σκέψεις της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως τις οποίες αφορά η αναίρεση της Mondelez, απέρριψε ορισμένα από τα επιχειρήματα που αυτή προέβαλε προς στήριξη του αιτήματος ακυρώσεως της επίδικης αποφάσεως, ωστόσο, δέχθηκε άλλα επιχειρήματα και, εν τέλει, έκανε δεκτό το περί ακυρώσεως αίτημα της Mondelez, δεδομένου ότι ακύρωσε την επίδικη απόφαση στο σύνολό της.
- 50 Επομένως, η αίτηση αναίρέσεως της Mondelez σκοπεί αποκλειστικώς στην τροποποίηση ορισμένων σημείων του σκεπτικού της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, οπότε πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη, σύμφωνα με τη νομολογία που παρατέθηκε στη σκέψη 42 της παρούσας αποφάσεως.
- 51 Δεδομένου του μη διαφορούμενου χαρακτήρα της απαιτήσεως που προβλέπεται στο άρθρο 169, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, το ανωτέρω συμπέρασμα δεν ανατρέπεται από το επιχείρημα της Mondelez ότι το τμήμα προσφυγών δεσμεύεται από το σκεπτικό της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, κατά του οποίου βάλλει η αίτηση αναίρέσεως.
- 52 Εν πάση περιπτώσει, το δεδικασμένο καταλαμβάνει μόνον εκείνα τα σημεία του σκεπτικού της αποφάσεως επί των οποίων λογικώς στηρίζεται το διατακτικό της με το οποίο είναι, ως εκ τούτου, αρρήκτως συνδεδεμένα (απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2012, Al-Aqsa κατά Συμβουλίου και Κάτω Χώρες κατά Al-Aqsa, C-539/10 P και C-550/10 P, EU:C:2012:711, σκέψη 49 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 53 Κατά συνέπεια, σε περίπτωση ακυρώσεως από το Γενικό Δικαστήριο αποφάσεως του EUIPO, το σκεπτικό βάσει του οποίου το δικαστήριο αυτό απέρριψε ορισμένα επιχειρήματα που προέβαλαν οι διάδικοι δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι έχει αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου.
- 54 Συνεπώς, εν προκειμένω, αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει η Mondelez, το τμήμα προσφυγών δεν δεσμεύεται από την εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου απόρριψη ορισμένων επιχειρημάτων, η δε εταιρία αυτή θα μπορεί να προβάλει, ενδεχομένως, τα ίδια επιχειρήματα, στο πλαίσιο τυχόν νέας προσφυγής κατά της αποφάσεως που θα εκδοθεί κατόπιν της ακυρώσεως της επίδικης αποφάσεως από το Γενικό Δικαστήριο.
- 55 Από το σύνολο των προεκτεθεισών σκέψεων προκύπτει ότι η αίτηση αναίρέσεως στην υπόθεση C-85/17 P πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

Επί των αιτήσεων αναιρέσεως στις υποθέσεις C-84/17 P και C-95/17 P

- 56 Προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως στην υπόθεση C-84/17 P, η Nestlé προβάλλει έναν και μοναδικό λόγο αναιρέσεως, ο οποίος αντλείται από παράβαση του άρθρου 52, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009, σε συνδυασμό με το άρθρο 7, παράγραφος 3, του ίδιου κανονισμού.
- 57 Από την πλευρά του, το EUIPO προβάλλει δύο λόγους προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως στην υπόθεση C-95/17 P, οι οποίοι αντλούνται, ο μὲν πρώτος από παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως, ο δε δεύτερος από παράβαση του άρθρου 52, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009, σε συνδυασμό με το άρθρο 7, παράγραφος 3, του ίδιου κανονισμού.
- 58 Επιβάλλεται, ωστόσο, η διαπίστωση ότι, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 49 των προτάσεων του, με τον πρώτο λόγο της τελευταίας αυτής αιτήσεως αναιρέσεως, μολονότι τυπικά προβάλλεται παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως, στην πραγματικότητα προσάπτεται στο Γενικό Δικαστήριο η ίδια πλάνη περί το δίκαιο με εκείνη που προβάλλεται με τον δεύτερο λόγο της ίδιας αιτήσεως αναιρέσεως. Πράγματι, με τον πρώτο αυτό λόγο αναιρέσεως, το EUIPO υποστηρίζει ότι η ερμηνεία του άρθρου 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 207/2009, στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 139 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, είναι αντιφατική. Εάν αυτό ευσταθεί, θα πρέπει να συναχθεί ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την ερμηνεία της διατάξεως αυτής.
- 59 Κατά συνέπεια, ο μοναδικός λόγος αναιρέσεως στην υπόθεση C-84/17 P και οι δύο λόγοι αναιρέσεως στην υπόθεση C-95/17 P πρέπει να συνεξετασθούν.

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 60 Η Nestlé, υποστηριζόμενη από τη Marques και το EUIPO υποστηρίζουν ότι, κρίνοντας, στη σκέψη 139 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η απόκτηση από ένα σήμα διακριτικού χαρακτήρα διά της χρήσεως πρέπει να αποδεικνύεται σε ολόκληρο το έδαφος της Ένωσης και όχι μόνο για σημαντικό ή το μεγαλύτερο τμήμα του, και ότι, κατά συνέπεια, δεν είναι δυνατόν να συνάγεται ότι αποκτήθηκε τέτοιος χαρακτήρας, όταν τα αποδεικτικά στοιχεία για τη χρήση δεν καλύπτουν ένα τμήμα της Ένωσης, έστω επουσιώδεις ή συνιστάμενο σε ένα μόνον κράτος μέλος, το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το άρθρο 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 207/2009, όπως έχει ερμηνευθεί από το Δικαστήριο στην απόφαση της 24ης Μαΐου 2012, *Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli κατά ΓΕΕΑ* (C-98/11 P, EU:C:2012:307).
- 61 Κατά τη Nestlé, τη Marques και το EUIPO, το Γενικό Δικαστήριο κακώς έκρινε ότι το τμήμα προσφυγών είχε υποπέσει σε πλάνη περί το δίκαιο καθότι θεώρησε ότι αρκούσε να αποδειχθεί ότι ένα σημαντικό τμήμα του ενδιαφερόμενου κοινού σε ολόκληρη την Ένωση, επί του συνόλου των κρατών μελών και των περιφερειών, εξελάμβανε ένα σήμα ως ένδειξη της εμπορικής προελεύσεως των προϊόντων τα οποία προσδιορίζει το επίμαχο σήμα, και ότι δεν ήταν απαραίτητο να αποδειχθεί ο διακριτικός χαρακτήρας που αποκτήθηκε διά της χρήσεως σε όλα τα οικεία κράτη μέλη.
- 62 Κατά συνέπεια, κακώς έκρινε το Γενικό Δικαστήριο ότι το τμήμα προσφυγών υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο όταν αποφάνθηκε ότι το επίμαχο σήμα είχε αποκτήσει διακριτικό χαρακτήρα διά της χρήσεως, χωρίς να αποφανθεί επί του πώς το ενδιαφερόμενο κοινό εξελάμβανε το σήμα αυτό στο Βέλγιο, στην Ιρλανδία, στην Ελλάδα και στην Πορτογαλία, και χωρίς να αναλύσει τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίσθηκαν για τα κράτη μέλη αυτά.
- 63 Η Nestlé, η Marques και το EUIPO υποστηρίζουν ότι, εστιάζοντας στις εθνικές αγορές μεμονωμένα, η απόφαση αυτή του Γενικού Δικαστηρίου δεν είναι συμβατή με τον ενιαίο χαρακτήρα του σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με την ίδια την ύπαρξη ενιαίας αγοράς. Συγκεκριμένα, ο ενιαίος χαρακτήρας του σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνεπάγεται ότι, οσάκις εκτιμάται η απόκτηση διακριτικού

χαρακτήρα διά της χρήσεως, δεν λαμβάνονται υπόψη τα εδαφικά σύνορα μεταξύ των κρατών μελών, όπως επιβεβαιώνεται στη σκέψη 44 της απόφασης της 19ης Δεκεμβρίου 2012, Leno Merken (C-149/11, EU:C:2012:816).

- 64 Αντιθέτως, η Mondelez φρονεί ότι το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε και εφάρμοσε ορθώς το άρθρο 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 207/2009, καθώς και την απόφαση της 24ης Μαΐου 2012, Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli κατά ΓΕΕΑ (C-98/11 P, EU:C:2012:307). Κατά τη Mondelez, δεν αρκεί να έχει ένα σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης διακριτικό χαρακτήρα σε ένα σημαντικό τμήμα της Ένωσης εάν στερείται διακριτικού χαρακτήρα σε άλλο τμήμα της Ένωσης, ακόμη και αν το άλλο αυτό τμήμα αντιστοιχεί σε ένα μόνον κράτος μέλος.
- 65 Η Mondelez εκτιμά ότι τυχόν διαφορετικό συμπέρασμα καταλήγει στο παράδοξο αποτέλεσμα ένα σήμα, η αίτηση καταχώρισεως του οποίου θα έπρεπε να απορριφθεί λόγω ελλείψεως διακριτικού χαρακτήρα εντός ενός μόνον κράτους μέλους, να μπορεί εντούτοις να καταχωρισθεί ως σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με αποτέλεσμα να χωρεί επίκλησή του ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους αυτού.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 66 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά το άρθρο 1, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009, το σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ενιαίο χαρακτήρα και παράγει τα ίδια αποτελέσματα σε ολόκληρη την Ένωση.
- 67 Όπως το Γενικό Δικαστήριο ορθώς ανέφερε στις σκέψεις 119 και 120 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης, από τον ενιαίο χαρακτήρα του σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκύπτει ότι, για να γίνει δεκτή η καταχώριση ενός σημείου, το σημείο αυτό πρέπει να έχει διακριτικό χαρακτήρα σε ολόκληρη την Ένωση. Επομένως, κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του εν λόγω κανονισμού, σε συνδυασμό με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, ένα σήμα δεν πρέπει να γίνεται δεκτό προς καταχώριση εάν στερείται διακριτικού χαρακτήρα σε τμήμα της Ένωσης.
- 68 Το άρθρο 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 207/2009, το οποίο επιτρέπει την καταχώριση σημείων που έχουν αποκτήσει διακριτικό χαρακτήρα διά της χρήσεως, πρέπει να ερμηνεύεται με γνώμονα την ανωτέρω επιταγή. Επομένως, από τον ενιαίο χαρακτήρα του σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκύπτει ότι, προκειμένου να γίνει δεκτό για καταχώριση, ένα σημείο πρέπει να έχει διακριτικό χαρακτήρα, εγγενή ή αποκτηθέντα διά της χρήσεως, σε ολόκληρη την Ένωση.
- 69 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει, κατ' αρχάς, να σημειωθεί ότι η απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2012, Leno Merken (C-149/11, EU:C:2012:816), την οποία επικαλούνται η Nestlé και το EUIPO, δεν ασκεί επιρροή εν προκειμένω, διότι αφορά την ερμηνεία του άρθρου 15, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, σχετικά με την ουσιαστική χρήση ήδη καταχωρισμένου σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 70 Ασφαλώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι οι ισχύουσες απαιτήσεις όσον αφορά τη διαπίστωση της ουσιαστικής χρήσεως ενός σήματος, κατά την έννοια του άρθρου 15, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1), διατάξεως η οποία περιελήφθη χωρίς τροποποίηση στο άρθρο 15, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 207/2009, είναι ανάλογες προς εκείνες σχετικά με την απόκτηση, από ένα σημείο, διακριτικού χαρακτήρα διά της χρήσεως ενόψει της καταχωρίσεώς του, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού (απόφαση της 18ης Απριλίου 2013, C-12/12, Colloseum Holding, EU:C:2013:253, σκέψη 34).
- 71 Εντούτοις, πρέπει να επισημανθεί ότι, αντιθέτως προς την υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2012, Leno Merken (C-149/11, EU:C:2012:816), με την οποία το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι, για να εκτιμηθεί το κατά πόσον υφίσταται «ουσιαστική χρήση [...] μέσα

στην Κοινότητα», κατά την έννοια του άρθρου 15, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009, δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα εδαφικά σύνορα μεταξύ των κρατών μελών, η απόφαση της 18ης Απριλίου 2013 (C-12/12, Colloseum Holding, EU:C:2013:253), αφορά όχι τη γεωγραφική έκταση που είναι κρίσιμη για να εκτιμηθεί κατά πόσον συντρέχει ουσιαστική χρήση κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, αλλά τη δυνατότητα να γίνει δεκτό ότι η προϋπόθεση περί ουσιαστικής χρήσεως ενός σήματος, κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, πληρούται οσάκις καταχωρισμένο σήμα, το οποίο απέκτησε τον διακριτικό του χαρακτήρα συνεπεία της χρήσεως ενός άλλου σύνθετου σήματος του οποίου αποτελεί ένα από τα στοιχεία, χρησιμοποιείται μόνο μέσω του άλλου αυτού σύνθετου σήματος, ή οσάκις το εν λόγω σήμα χρησιμοποιείται μόνον από κοινού με ένα άλλο σήμα, ο δε συνδυασμός αυτός καθ'αυτόν των δύο αυτών σημάτων έχει, επιπλέον, καταχωρισθεί ως σήμα.

- 72 Η σκέψη 34 της αποφάσεως της 18ης Απριλίου 2013, Colloseum Holding (C-12/12, EU:C:2013:253), δεν είναι επομένως δυνατόν να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι οι επιταγές που ισχύουν όσον αφορά την εκτίμηση του εδαφικού πεδίου που καθιστά δυνατή την καταχώριση ενός σήματος διά της χρήσεως είναι ανάλογες προς εκείνες που επιτρέπουν τη διατήρηση των δικαιωμάτων του δικαιούχου καταχωρισμένου σήματος.
- 73 Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι, ως προς την ουσιαστική χρήση ήδη καταχωρισμένου σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν υφίσταται διάταξη ανάλογη προς εκείνη του άρθρου 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009, οπότε δεν μπορεί να γίνει άνευ ετέρου δεκτό ότι δεν συντρέχει τέτοια χρήση για τον λόγο και μόνον ότι το σχετικό σήμα δεν χρησιμοποιήθηκε εντός τμήματος της Ένωσης.
- 74 Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, μολονότι δικαιολογημένα απαιτείται να χρησιμοποιείται ένα σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός ευρύτερης εδαφικής περιοχής από εκείνη ενός μόνον κράτους μέλους, ώστε να μπορεί η χρήση αυτή να χαρακτηριστεί «ουσιαστική», δεν αποκλείεται, υπό ορισμένες περιστάσεις, η αγορά των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τα οποία καταχωρίστηκε ένα σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης να περιορίζεται, στην πράξη, στο έδαφος ενός και μόνον κράτους μέλους, με αποτέλεσμα η χρήση του εν λόγω σήματος στο έδαφος αυτό να πληροί ενδεχομένως την προϋπόθεση περί ουσιαστικής χρήσεως ενός σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2012, Leno Merken, C-149/11, EU:C:2012:816, σκέψη 50).
- 75 Αντιθέτως, όσον αφορά την απόκτηση από ένα σήμα διακριτικού χαρακτήρα κατόπιν της χρήσεως που του έχει γίνει, πρέπει να υπομνησθεί ότι το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι ένα σημείο δεν μπορεί να καταχωρισθεί ως σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δυνάμει του άρθρου 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 207/2009, παρά μόνον εάν αποδειχθεί ότι απέκτησε, διά της χρήσεως που του έχει γίνει, διακριτικό χαρακτήρα εντός του τμήματος της Ένωσης στο οποίο δεν είχε *ab initio* τέτοιο χαρακτήρα, κατά την έννοια της παραγράφου 1, στοιχείο β', του ίδιου άρθρου (απόφαση της 22ας Ιουνίου 2006, Storck κατά ΓΕΕΑ, C-25/05 P, EU:C:2006:422, σκέψη 83). Το Δικαστήριο έχει επίσης διευκρινίσει ότι το τμήμα της Ένωσης στο οποίο αναφέρεται η παράγραφος 2 του εν λόγω άρθρου μπορεί να αποτελείται, ενδεχομένως, από ένα μόνον κράτος μέλος.
- 76 Επομένως, όσον αφορά ένα σήμα που στερείται *ab initio* διακριτικού χαρακτήρα στο σύνολο των κρατών μελών, η καταχώρισή του βάσει της διατάξεως αυτής είναι δυνατή μόνον εάν αποδεικνύεται ότι απέκτησε διακριτικό χαρακτήρα διά της χρήσεως σε ολόκληρη την επικράτεια της Ένωσης (βλ., συναφώς, απόφαση της 24ης Μαΐου 2012, Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli κατά ΓΕΕΑ, C-98/11 P, EU:C:2012:307, σκέψεις 61 και 63).
- 77 Βεβαίως, στη σκέψη 62 της αποφάσεως της 24ης Μαΐου 2012, Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli κατά ΓΕΕΑ (C-98/11 P, EU:C:2012:307), την οποία επικαλούνται η Nestlé και το EUIPO, το Δικαστήριο επισήμανε ότι, μολονότι είναι αληθές ότι η απόκτηση από ένα σήμα διακριτικού χαρακτήρα διά της χρήσεως πρέπει να αποδεικνύεται για το τμήμα της Ένωσης στο οποίο το σήμα αυτό δεν είχε *ab initio* τέτοιο χαρακτήρα, θα ήταν υπερβολικό να απαιτείται να αποδειχθεί η απόκτηση αυτή για κάθε κράτος μέλος μεμονωμένα.

- 78 Ωστόσο, αντιθέτως προς τα υποστηριζόμενα από τη Nestlé και το EUIPO, από την ως άνω συλλογιστική δεν προκύπτει ότι, όταν ένα σήμα στερείται εγγενούς διακριτικού χαρακτήρα σε ολόκληρη την Ένωση, αρκεί, για την καταχώρισή του ως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατ' εφαρμογήν του άρθρου 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 207/2009, να αποδειχθεί ότι έχει αποκτήσει διακριτικό χαρακτήρα διά της χρήσεως σε σημαντικό τμήμα της Ένωσης, έστω και αν τούτο δεν αποδεικνύεται για κάθε ένα από τα κράτη μέλη.
- 79 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να υπογραμμισθεί η διάκριση μεταξύ, αφενός, των πραγματικών στοιχείων που πρέπει να αποδειχθούν, ήτοι η διά της χρήσεως απόκτηση διακριτικού χαρακτήρα από ένα σημείο που στερείται τέτοιου εγγενούς χαρακτήρα και, αφετέρου, των αποδεικτικών μέσων που μπορούν να τεκμηριώσουν τα πραγματικά αυτά στοιχεία.
- 80 Πράγματι, καμία διάταξη του κανονισμού 207/2009 δεν επιβάλλει να αποδεικνύεται με χωριστά αποδεικτικά στοιχεία η απόκτηση διακριτικού χαρακτήρα διά της χρήσεως σε κάθε μεμονωμένο κράτος μέλος. Επομένως, δεν μπορεί να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο τα αποδεικτικά στοιχεία για την απόκτηση, από συγκεκριμένο σημείο, διακριτικού χαρακτήρα διά της χρήσεως να ασκούν επιρροή όσον αφορά περισσότερα κράτη μέλη ή και ολόκληρη την Ένωση.
- 81 Ειδικότερα, όπως κατ' ουσίαν διαπίστωσε ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 78 των προτάσεών του, οι οικονομικοί φορείς ενδέχεται, για ορισμένα προϊόντα και υπηρεσίες, να έχουν συγκεντρώσει περισσότερα από ένα κράτη μέλη εντός του ιδίου δικτύου διανομής και να αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη αυτά, όσον αφορά ιδίως τις εμπορικές τους στρατηγικές, σαν να συνιστούν μια και μόνη εθνική αγορά. Στην περίπτωση αυτή, τα αποδεικτικά στοιχεία περί της χρήσεως ενός σημείου εντός μιας τέτοιας διασυνοριακής αγοράς ενδέχεται να ασκούν επιρροή για όλα τα οικεία κράτη μέλη.
- 82 Το ίδιο ισχύει όταν, λόγω της γεωγραφικής, πολιτιστικής ή γλωσσικής εγγύτητας μεταξύ δύο κρατών μελών, το ενδιαφερόμενο κοινό του πρώτου έχει επαρκή γνώση των προϊόντων ή των υπηρεσιών που προσφέρονται στην εθνική αγορά του δεύτερου.
- 83 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι, μολονότι δεν είναι αναγκαίο –προκειμένου να καταχωρισθεί, βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 207/2009, ένα σήμα που στερείται *ab initio* διακριτικού χαρακτήρα στο σύνολο των κρατών μελών της Ένωσης– να αποδειχθεί, για κάθε μεμονωμένο κράτος μέλος, ότι το σήμα αυτό απέκτησε διακριτικό χαρακτήρα διά της χρήσεως, τα προσκομιζόμενα στοιχεία πρέπει να επιτρέπουν την απόδειξη της απόκτησεως τέτοιου διακριτικού χαρακτήρα στο σύνολο των κρατών μελών της Ένωσης.
- 84 Πάντως, το ζήτημα κατά πόσον τα προσκομιζόμενα αποδεικτικά στοιχεία αρκούν για να αποδειχθεί ότι ένα συγκεκριμένο σημείο απέκτησε διακριτικό χαρακτήρα διά της χρήσεως εντός τμήματος της επικράτειας της Ένωσης, όπου το σήμα αυτό δεν είχε *ab initio* τέτοιο χαρακτήρα, εμπίπτει στην εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων που εναπόκειται, κατ' αρχάς, στα όργανα του EUIPO.
- 85 Η εκτίμηση αυτή υπόκειται στον έλεγχο του Γενικού Δικαστηρίου το οποίο, οσάκις ασκείται ενώπιόν του προσφυγή κατά αποφάσεως ενός τμήματος προσφυγών, είναι το μόνο αρμόδιο να διαπιστώσει τα πραγματικά περιστατικά και, επομένως, να τα αξιολογήσει. Αντιθέτως, η εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών δεν αποτελεί, με την επιφύλαξη της περιπτώσεως παραμορφώσεως από το Γενικό Δικαστήριο των στοιχείων που προσκομίσθηκαν ενώπιόν του, νομικό ζήτημα υποκείμενο, ως εκ της φύσεώς του, στον ανααιρετικό έλεγχο του Δικαστηρίου (απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2002, DKV κατά ΓΕΕΑ, C-104/00 P, EU:C:2002:506, σκέψη 22 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 86 Ωστόσο, εάν τα όργανα του EUIPO ή το Γενικό Δικαστήριο, έχοντας αξιολογήσει το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων που τους έχουν υποβληθεί, κρίνουν ότι ορισμένα από τα στοιχεία αυτά αρκούν ώστε να αποδειχθεί ότι ένα συγκεκριμένο σημείο απέκτησε διακριτικό χαρακτήρα διά της

χρήσεως εντός τμήματος της Ένωσης όπου στερείται *ab initio* τέτοιου χαρακτήρα και ώστε να δικαιολογηθεί, επομένως, η καταχώρισή του ως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οφείλουν να διατυπώσουν ρητώς τη σχετική κρίση τους στις αντίστοιχες αποφάσεις τους.

- 87 Εν προκειμένω, αφενός, από τις προεκτεθείσες σκέψεις προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον έκρινε, στη σκέψη 139 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι, για να εφαρμοσθεί το άρθρο 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 207/2009 σε περίπτωση σήματος που δεν έχει εγγενή διακριτικό χαρακτήρα στο σύνολο της Ένωσης, ο διακριτικός χαρακτήρας που αποκτήθηκε διά της χρήσεως του σήματος αυτού πρέπει να αποδεικνύεται στο σύνολο του εδάφους της Ένωσης, και όχι μόνο στο μεγαλύτερο ή σε σημαντικό τμήμα του εδάφους αυτού, με αποτέλεσμα, παρότι τούτο μπορεί να αποδειχθεί συνολικά για όλα τα οικεία κράτη μέλη ή μεμονωμένα για διαφορετικά κράτη μέλη ή ομάδες κρατών μελών, να μην αρκεί, αντιθέτως, να προσκομίσει ο φέρων το βάρος αποδείξεως απλώς και μόνον αποδεικτικά στοιχεία για την απόκτηση τέτοιου χαρακτήρα τα οποία δεν καλύπτουν ένα τμήμα της Ένωσης, έστω και αν αυτό αποτελείται από ένα μόνον κράτος μέλος.
- 88 Αφετέρου, βάσει των ίδιων σκέψεων, ορθώς έκρινε το Γενικό Δικαστήριο, στις σκέψεις 170 έως 178 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η επίδικη απόφαση ενείχε πλάνη περί το δίκαιο, καθόσον το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι το επίμαχο σήμα είχε αποκτήσει διακριτικό χαρακτήρα διά της χρήσεως, με αποτέλεσμα να δικαιολογείται η εφαρμογή ως προς αυτό του άρθρου 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 207/2009, χωρίς να αποφανθεί κατά πόσον το σήμα αυτό είχε αποκτήσει τέτοιο διακριτικό χαρακτήρα στο Βέλγιο, την Ιρλανδία, την Ελλάδα και την Πορτογαλία.
- 89 Επομένως, ο μοναδικός λόγος αναιρέσεως στην υπόθεση C-84/17 P και οι δύο λόγοι αναιρέσεως στην υπόθεση C-95/17 P δεν είναι βάσιμοι και πρέπει να απορριφθούν, όπως και οι αιτήσεις αναιρέσεως στο σύνολό τους.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 90 Κατά το άρθρο 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, όταν η αίτηση αναιρέσεως είναι αβάσιμη, το Δικαστήριο αποφαινεται επί των δικαστικών εξόδων. Το άρθρο 138, παράγραφοι 1 και 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο έχει εφαρμογή στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, προβλέπει, αφενός, ότι ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εάν υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου και, αφετέρου, ότι το Δικαστήριο αποφασίζει για την κατανομή των εξόδων όταν οι ηττηθέντες διάδικοι είναι περισσότεροι του ενός.
- 91 Δεδομένου ότι απορρίφθηκαν όλες οι αιτήσεις αναιρέσεως, κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά έξοδά του, συμπεριλαμβανομένης της Marques ως παρεμβαίνουσας στη διαδικασία αναιρέσεως, σύμφωνα με το άρθρο 140, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει τις αιτήσεις αναιρέσεως.**
- 2) Η Société des produits Nestlé SA, η European Association of Trade Mark Owners (Marques), η Mondelez UK Holdings & Services Ltd, καθώς και το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.**

(υπογραφές)